

NOT

från: António Vitorino

till: Konventsledamöterna

Ärende: Mandat för arbetsgruppen för stadgan

Nedan bifogas en not om ovannämnda ärende för att underlätta diskussionen i arbetsgruppen för stadgan.

GRUPP II: Stadgan
Ordförande: António Vitorino

Om man beslutar att införliva stadgan om de grundläggande rättigheterna i fördraget, på vilket sätt bör det i så fall göras och vilka blir följderna? Vilka blir följderna av gemenskapens/unions anslutning till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna?

Inledning

Syftet med denna not är att ge en första översikt av de sakfrågor som arbetsgruppen *införlivande av stadgan /anslutning till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna* bör diskutera. På grundval av denna översikt kommer jag vid lämpligt tillfälle att överlämna en ingående analys av ovannämnda frågor för att inrikta diskussionen inom arbetsgruppen.

Arbetsgruppens uppdrag består av följande två delar:

- Föreskrifter för och följder av ett eventuellt införlivande av stadgan i fördragen.
- Följderna av en eventuell anslutning av gemenskapen/unionen till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

Dessa delar bör behandlas var för sig och efter varandra i arbetsgruppen. Jag vill redan från början framhålla att det rör sig om två frågor som kompletterar varandra och inte är några alternativ eftersom ett införlivande av stadgan inte på något sätt utesluter fördelarna med en eventuell anslutning till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och tvärtom.

Slutligen bör det beträffande de två delarna fastställas hur arbetsgruppens debatter skall se ut. Det anses allmänt att arbetsgrupperna bör ägna sig åt mer riktade frågor utan att upprepa den politiska debatten i plenarmötena och att arbetsgruppen inte bör diskutera de stora politiska frågorna (till exempel *om* stadgan bör införlivas eller *om* gemenskapen/unionen bör anslutas till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna). I stället bör arbetsgruppen inrikta sig på att diskutera de mer exakta frågor som tas upp nedan med utgångspunkt i ett positivt politiskt svar på de två frågorna.

I. Föreskrifter för och följder av ett eventuellt införlivande av stadgan i fördragen

1. Inledande kommentar: Innehållet i stadgan som regelverk

Enligt min åsikt skulle det vara klokt att som utgångspunkt ha att *innehållet* i stadgan, i den form den har förhandlats fram av det tidigare konventet, utgör ett gemensamt regelverk som det är viktigt att behålla.

Om konventet förordade en förändring av fördragens nuvarande struktur eller namn skulle detta emellertid kunna leda till ett behov av att göra vissa rent redaktionella anpassningar av stadgan liksom till en eventuell diskussion om bibehållande av artikel 52.2¹ i denna om konventet vill upprätta en rangordning mellan ett nytt grundläggande fördrag och resten av den nuvarande primärrätten.

2. Diskussion av de tekniska möjligheterna till ett införlivande och vissa näraliggande frågor i samband med detta

En central uppgift för arbetsgruppen blir att diskutera de olika tekniska möjligheterna för ett införlivande av stadgan (införande av artiklar i stadgan i EU-fördraget eller ett nytt grundläggande fördrag, protokoll som fogats till fördraget, hänvisning i en artikel som artikel 6.2 i det nuvarande EU-fördraget ...). Diskussionen bör ha olika utgångspunkter, till exempel de exakta rättsliga följderna och den politiska synlighet man vill ge stadgan. Den bör även ske i samband med den allmänna frågan om fördragens framtida struktur. Arbetsgruppen bör även diskutera vissa frågor med anknytning till införlivandetekniken, bland annat hur man bör göra med stadgans ingress, om man bör behålla en hänvisning – lik den som för närvarande finns i artikel 6.2 i EU-fördraget – till de gemensamma konstitutionella traditionerna och till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna – och förhållandet mellan vissa artiklar i stadgan och bestämmelserna i det nuvarande EG-fördraget som upprepas i det (bland annat beträffande medborgarrätt).

3. Frågan om möjligheter att överklaga inför domstolen

Arbetsgruppen kan även behöva behandla följande två frågor som, även om de inte direkt berör ett eventuellt införlivande av stadgan, dock ofta tas upp i samband med skyddet av de grundläggande rättigheterna i unionen:

¹ Artikel 52.2 lyder enligt följande: "De rättigheter som erkänns i denna stadga och grundar sig på gemenskapsfördragen eller på Fördraget om Europeiska unionen skall utövas på de villkor och inom de gränser som fastställs i dessa."

- Å ena sidan bör arbetsgruppen uttala sig om huruvida artikel 230.4 i EG-fördraget bör ändras för att utvidga enskildas möjlighet att väcka direkt talan inför domstolen, kanske till och med införa en ny möjlighet att väcka talan för skyddet av de grundläggande rättigheterna, eller om det är bättre att bevara det nuvarande systemet och överlåta åt rättspraxis att förbättra det.
- Å andra sidan bör arbetsgruppen notera en eventuell utvidgning av domstolens befogenheter i RIF-frågor. Det bör noteras att detta problem går utanför ramen för de grundläggande rättigheterna och berör den mer allmänna debatten som bör föras vid plenarmötena om den framtida utvecklingen av denna politik. Arbetsgruppen bör följaktligen undvika att föregripa denna debatt; den skulle emellertid ändå kunna lämna ett värdefullt men begränsat bidrag till den genom att diskutera de kritiker som anser att de nuvarande bestämmelserna bör ses över med utgångspunkt i skyddet av de mänskliga rättigheterna.

II. Följderna av en eventuell anslutning av gemenskapen/unionen till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

När det gäller denna del är diskussionen i arbetsgruppen till en större del avhängig av vilka frågor som tas upp av arbetsgruppens medlemmar. För min del kommer jag inte att uppmana arbetsgruppen att på nytt ingående diskutera alla välkända argument *för* och *emot* anslutning av gemenskapen/unionen till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Jag kommer snarare att inrikta mig på en teknisk granskning av i vilken utsträckning anslutningen kan förenas med principen om gemenskapsrättens självständighet. Om arbetsgruppens medlemmar emellertid vill ta upp annat som ibland har tagits upp mot anslutningen kommer jag att vara beredd att låta arbetsgruppen söka tillfredsställande svar på dessa frågor.

Arbetsgruppen bör dessutom diskutera formen för en eventuell rättslig grund i fördragen för att tillåta anslutningen till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Den skulle även kunna ta upp frågan om denna rättsliga grund även uttryckligen skulle kunna medge anslutning till andra internationella avtal om de mänskliga rättigheterna.

Arbetsgruppen kommer dessutom att informeras om de pågående förhandlingarna i Europarådet om de tekniska följderna av en eventuell anslutning av EU/EG till Strasbourgssystemet. Jag kommer dock att föreslå arbetsgruppen att inte ägna sig åt dessa frågor – som omfattas av eventuella förhandlingar mellan unionen och Europarådet – såvida inte denna anser att vissa av frågorna är viktiga för anslutningen.

Om arbetsgruppens medlemmar så önskar kan den även diskutera fördelar och nackdelar med de formuleringar som ibland har lagts fram som alternativ till anslutning för att säkerställa enhetligheten mellan unionens lagstiftning och den inom Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, till exempel inrättande av ett förfarande för hänskjutande eller samråd från domstolen till Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna.

=====